

Vogelaar T&C

DE VIJF EN DE ZES

Een (echt)paar van de Waarnemer en de Loyalist

Dit (echt)paar brengt een huiselijke wintersfeer over. "Als het vroeg donker wordt, dekken we onszelf toe met gezelschap en omhullen we ons met vertrouwdheid en warmte." Deze relatie kenmerkt zich door een rustig samenzijn. De Vijf en de Zes zitten samen in de kamer te lezen zonder elkaar te storen, en ze eten samen zonder dat ze het gevoel hebben te moeten praten.

De afstandelijke houding van de Waarnemer maakt dat zelfs een Zes die fobisch is de actieve rol in deze relatie zal aannemen. Loyalisten vinden het vaak prettig als ze de gelegenheid krijgen om genegenheid te tonen en de leiding te nemen. Vanuit een actieve rol kunnen Zessen hun preoccupatie met kracht en schoonheid bevredigen, terwijl Vijven zich bevrijd voelen van de last die het leiderschap met zich meebrengt. Loyalisten zijn meestal sterk gemotiveerd wanneer ze zich geroepen voelen zich voor anderen in te zetten. Door loyaal met hun partner te zijn kunnen ze hun tedere gevoelens op een veilige manier uiten. Zelfs wanneer dit (echt)paar op seksueel gebied goed bij elkaar past en een relatie heeft om emotionele redenen, is hun band gewoonlijk overwegend geestelijk van aard.

Zolang de Zes zich geaccepteerd voelt, bloeit de relatie. Als de Waarnemer echter terugtreedt door geen seks meer te willen of informatie achter te houden, slaat de paranoia bij de Zes toe. Omdat ze behoefte hebben aan bevestiging is het voor de Zes intens frustrerend steeds op het 'blanke scherm' van de Vijf te stuiten. De stilzwijgendheid van Waarnemers lokt Loyalisten uit hen te beschuldigen, en om hun behoefte aan privacy te beschermen, trekken Vijven die onder vuur genomen worden zich nog meer terug. Waarnemers zijn zich er waarschijnlijk niet van bewust hoe bestraffend hun afstandelijkheid kan zijn. Door niets te zeggen lijken ze onverschillig en kil, en die stilte klinkt voor Zessen als een schuldbekentenis.

Vijven hebben respect voor mensen die hun gevoelens kunnen beheersen. Daarom doen Zessen er goed aan een stap terug te doen, een neutrale houding aan te nemen, en een tijd overeen te komen voor een gesprek. Als de Zes wanhopig naar geruststelling zoekt zal de behoefte van de Vijf aan ruimte en afstand voor de Loyalist vermijdend overkomen, maar Waarnemers hebben werkelijk tijd nodig om hun echte gevoelens naar boven te laten komen. De Loyalist kan de angst van de Vijf om overspoeld te raken verminderen door het probleemgebied te omschrijven. 'Ik wil met jou praten over wie van ons de afwas doet' is voor de Vijf een aantrekkelijker gespreksonderwerp dan 'Ik wil met jou praten over onze relatie'. Waarnemers kunnen hun steentje bijdragen door te onthullen wat ze denken. Een eerlijk 'Ik weet het niet' van de Vijf is veel geruststellender voor de Zes dan zwijgzaamheid. Als de Vijf weinig van zichzelf blootgeeft wordt het zich inbeelden van het slechtste scenario van de Zes gevoed, en zien Loyalisten zichzelf al in een scheiding liggen. Omdat de angst van de Zes wordt geactiveerd als de Vijf afstand houdt, heeft de Waarnemer in deze relatie veel macht.

Zowel de Vijf als de Zes moet de tekenen van affectie van de ander leren herkennen. Zessen die onzeker zijn zullen hun partner achtervolgen om gerustgesteld te worden, en dit kan de Vijf gek maken. Maar als de Vijf het klagerige 'Houd je nog van mij?' van de Zes vanuit een iets andere invalshoek bekijkt, klinkt het als echte betrokkenheid. Zessen vragen om geruststelling vanuit hun angst een dierbare te verliezen, en de Vijf geeft blijk van zijn of haar betrokkenheid door er gewoon te 'zijn' om de problemen op te lossen. Beide partners hebben van tijd tot tijd behoefte de dingen los te laten en een stap achteruit te doen. Voor Vijven is het veel gemakkelijker te denken: Ik kan ook zonder dit, dan om bij hun gevoelens te blijven. Zessen die niet weten of ze moeten vechten of vluchten kunnen het wachten op wat de Vijf doet als een marteling ervaren.

Zolang er een open communicatie is, zal dit (echt)paar goed blijven functioneren. Omdat blijvende toewijding en het gevoel van 'voor altijd' de afstandelijkheid van Vijven en de twijfel van Zessen doorsnijdt, zijn beide typen bekend om hun langdurige relaties. De Vijf en de Zes zijn ook typen die met weinig toe kunnen. Als er tegenslag is en als er lange perioden van materiële frustratie moeten worden doorstaan, steunen ze elkaar. Hun relatie wordt evenzeer gekenmerkt door het delen van ideeën als door romantische verwickelingen. Waarnemers hebben de neiging gevoelens te bedenken door romantiek als een activiteit te beschouwen. Bijvoorbeeld: "Zijn bloemen geschikt voor verjaardagen?", en: "Hoe kan ik me voorbereiden op een spontane afspraak?" Zessen zijn buitengewoon ontvankelijk voor genegenheid. Warmte neemt hun twijfel weg. Als ze eenmaal van hun angst bevrijd zijn, worden Loyalisten tedere partners. In de relatie van de Vijf en de Zes kan een enkel teder moment de hoeksteen van de verbintenis worden als het voor altijd in hun geest is vastgelegd.

De Vijf en de Zes als collega's op het werk

Beiden zijn mentale typen, wat ertoe kan leiden dat dit koppel 'opdroogt'. Ideeën nemen gemakkelijk de plaats in van actie, en het uitvoeren van nieuwe experimenten wordt afgeremd door de tegenzin om risico's te nemen. Beide partners hebben in het diagram een plaats in het 'angst-trio' (de Vijf, de Zes en de Zeven). Dit betekent dat ze overdreven bedacht zijn op obstakels. Ze zullen de macht van potentiële concurrenten overschatten en veel tijd wijden aan het oplossen van problemen. De Vijf en de Zes zijn geen typen die regelmatig in het oog springende prestaties leveren. Zelfs de contrafobische Zessen zullen zich terugtrekken als ze een periode in de schijnwerpers hebben gestaan. De Vijf en de Zes zijn ook geen typen die zichzelf promoten. Hun kracht ligt *in* het bepalen van strategieën, in lesgeven, in plannen, en *in elke situatie die* het maken van scherpzinnige analyses vereist.

Waarnemers willen weten hoe afzonderlijke gegevens passen in een totaal perspectief. Ze zoeken naar feitelijk bewijs, maar kunnen vast komen te zitten in het opsporen van gegevens. Ze kunnen een onderwerp pas afsluiten als elk element geanalyseerd *is*. Ze willen alles uitgezocht hebben voordat ze actie ondernemen. Deze *stijl* weerspiegelt de neiging van Zessen om beslissingen uit te stellen als succes in zicht komt. Omdat zowel de Vijf als de Zes de neiging heeft te aarzelen, kan dit problemen geven, wat voorkomen kan worden als anderen in een project de eerste stap zetten of een eerste opzet maken. Een koppel van de Vijf en de Zes zal efficiënt zijn als zij de opdracht opstellen, anderen de gelegenheid geven een begin te maken, en vervolgens de draad weer oppakken om deze eerste aanzet bij te schaven.

Managers van het type Vijf weten vaak niet dat hun werknemers van het type Zes behoefte hebben aan persoonlijk contact. Vijven neigen ertoe formeel te zijn in hun communicatie. Hun manier van communiceren *is* logisch in plaats van ondersteunend, en meestal gaat het om feitelijke mededelingen. Informatie wordt verstrekt voor zover deze voor de werkzaamheden nodig *is*. De opvatting van de manager van het type Vijf dat werknemers geen totaaloverzicht van de werkzaamheden nodig hebben, geeft werknemers van het type Zes het gevoel dat ze benadeeld worden of tegen hun collega's worden uitgespeeld. Plenaire bijeenkomsten waar informatie wordt uitgewisseld zijn zinvol, omdat dit de werknemers in de gelegenheid stelt de autoriteiten op een elegante *wijze* te ondervragen. Besloten vergaderingen roepen bij Loyalisten ergernis op. Ze denken: "Waarom was ik niet op de hoogte? Waarom worden we van elkaar gescheiden? Waar leidt dit allemaal toe?"

Geconfronteerd met een manager die zich isoleert kan het zoeken naar geruststelling van de werknemer van het type Zes slecht uitpakken, temeer daar de Zes zich gecontroleerd voelt door

gecensureerde informatie. Omdat de manager van het type Vijf niet goed is toegerust voor het hanteren van conflicten, zal hij of zij zich in deze situatie terugtrekken of proberen de recalcitrante Zes te dwingen. Het vereist van Vijven veel zelfkennis om in te zien dat het initiatief nemen tot communicatie een doeltreffende strategie is. In dit geval zal elke stap in de richting van zichtbaarheid de verdenkingen van de werknemer verminderen.

Managers van het type Zes zijn bang voor ongehoorzaamheid die eventueel in de toekomst kan ontstaan, en werknemers van het type Vijf houden controle door zich stilzwijgend afzijdig te houden. Ieder van hen ziet zijn of haar eigen opvattingen in het gedrag van de ander terug. De Zes ziet in de houding van de Vijf 'ingehouden vijandigheid', en de Vijf ziet in de houding van de Zes 'indringende verwachtingen'. Als de Zes een ambivalente managementstijl voert, kan deze wederzijdse projectie versterkt worden. De Loyalist kan een idee uitproberen alleen maar om te kijken waar de werknemer van het type Vijf staat, maar de onnauwkeurigheid die iets uitproberen met zich meebrengt, houdt de Waarnemer op afstand. Een werknemer van het type Vijf wil precies weten hoeveel energie er nodig is, en hoe lang. In plaats van te improviseren zal de Vijf een 'ik snap er niets van' -houding aannemen.

Als de manager van het type Zes zijn of haar gedrag niet kan specificeren, ervaren werknemers van het type Vijf dit als zwak management. Vervolgens zullen de werknemers van het type Vijf niet inzien waarom ze zich voor zwak management zouden inzetten. In deze situatie kan het helpen als de manager stopt met speculeren en zich zonder terug te krabbelen aan een plan houdt. Als de plannen zorgvuldig geformuleerd zijn, zullen werknemers van het type Vijf zich gerespecteerd voelen.

Wat de Vijf als bemoeienis ervaart kan alleen maar zenuwachtig gedrag van de manager van het type Zes zijn, en wat de manager als ongehoorzaamheid van de werknemer ervaart, kan slechts de behoefte van de Vijf zijn om even tijd voor zichzelf te hebben. De meest effectieve manier om met deze verschillen om te gaan is de simpele formaliteit van een wekelijkse vergadering. Op deze bijeenkomst kan de manager de werknemer om informatie vragen, en de Waarnemer krijgt de tijd om na te denken voordat hij of zij ergens tijd en energie in steekt.